

BÁCSMEGYEI NAPLÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: egész évre 16 kor, félévre 8 kor,
negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor,
félévre 10 kor, negyed évre 5 kor.
Egyes szám ára: 6 fillér.

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Laptulajdonosok és főszerkesztők:

JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:

Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11

Kiadóhivatal:

HEUMANN MÓR könyvkereskedése, Szabadkán.
Telefon sz. 85,

Van-e kiegyezésünk?

(V.) Nincs. A kiegyezési törvény három oldalú szerződés. Erdekli őfelségét, Magyarországot is azon részben, a mi a közös érdekű viszonyok elintézési módját, a végrehajtási kérdést illeti, érdekli az ausztriai örökös tartományokat.

A józan észnek legegyszerűbb szabálya is megköveteli azt, hogy a szerződés tárgyára nézve a felek tévedésben ne legyenek és az egész világon mindenütt általános jogszabály, hogy a tárgyban történt tévedés a felek közti szerződést érvénytelenné teszi.

Már pedig a kiegyezési szerződésnél tévedés forog fenn a tárgyban, mert a mi kiegyezési törvényünk közjogi egész, amelynek a hadügyre vonatkozó rendelkezései is fontos közjogi horderővel bírnak; következésképpen a hadügyi rész is, mint a többi rész, jogilag a maga egészében, a maga sajátosságában, a maga alkotmányos formájában, a maga integritásában és jellegében kerülhetett csak Ausztria törvényhozása elé, de nem megcsonkítottan, kiszakítottan, tartalmából kivetkőztetetlen és minden közjogi jellegétől megfosztottan.

A kiegyezési törvénynek hadügyi része a maga közjogi individualitásban egy egységes egész és annak mellékkörülményei nem mellékesek, nem tulajdonság kérdések, hanem lényeges alkatelemei az individualitásnak, az oszthatatlanságnak.

Az ausztriai kiegyezési törvényben (1867. decz. 21.) ki kellett volna tehát Ausztriának tüntetnie azt, hogy Magyarország minő közjogi individualis alkotmányos értelemben és feltételek mellett ajánlotta meg a közös ügyek kezeléséhez való hozzájárulást és az erre vonatkozó törvénynek végrehajtását.

Mint hogy pedig ez nem történt meg,

mert Auszriában nem így terjesztetett a törvényhozás elé, nem így igttatott törvénybe, ennél fogva Ausztria részéről a magyar kiegyezési törvénynek (1867. 12. t. cz. 69. §. 3. bekezdés) elég már nem tétetett. Magyarországnak tehát követelnie kell, hogy Ausztria a magyar kiegyezési törvénynek a közös ügyek kezelési módját illető részét úgy igttassa törvénybe, hogy ez által Magyarország alkotmányos jogai ne érintessenek, sőt ellenkezőleg az osztrák törvényből visszatükrözzék azon alkotmányos jelleg és terjedelem, amely szerint a kiegyezési törvény a magyar alkotmány és közjog értelmében hatályban van.

Mert valóságos rémállapot az, hogy míg egyrészt Magyarország hadügyi alkotmány és közjogának teljes integritásával fogadta el a kiegyezést, addig az ausztriai törvény ezt teljesen kiforgatott értelemben tükrözze vissza úgy, hogy a szerződés jellege és tárgya más legyen a magyar és más az osztrák törvény szerint, mely utóbbi szerint Magyarországot Bécsből dirigálják.

De tovább megyek és állítom, hogy a kiegyezésnek sem lényegében, sem mellékkörülményeiben egyik fél előtt sem szabad homályosnak lennie. Ma pedig a homály tényleg fenforog és mind a három érdekelt fél részéről nemcsak részleteiben, hanem lényegében is különféle képen értelmeztetik; sőt a mi a legsajnosabb, mint ezt Magyarország mai politikai viszonyai mutatják, még magyar részről is százféléképpen értelmeztetik.

Csodálatos dolog, hogy egy ilyen törvény, amelytől ugyszólván az országnak belnyugalma függ, amely Magyarország és Ausztria között, Magyarország és királya között ily rendkívüli fontosságú és kihatású kérdéseket érint, a kiegyezésünk 37-ik évében zürzavaros, kesze-kusza ál-

lapotba jut, alapjaiban megingatja közállapotainkat és megrendíti állami biztonságunkat.

Ezen homály természetellenes és arra mutat, hogy a mulasztás alkotmányos uton okvetlenül pótolandó. Mert csakis akkor tekinthető végrehajtottnak e törvény, ha minden, a lényegre és mellékkörülményre vonatkozó kérdés becsületes, egyenes, őszinte, nyílt módon tisztáztatik és ez által úgy az egyes országok belnyugalma, mint az érdekelt feleknek jogos, törvényes és alkotmányos igényei kielégítettnek.

De nem létezőnek tekintendő a kiegyezési szerződés, mint már említém azért, mert abban tárgyi tévedés van osztrák részről.

Az osztrák kiegyezési törvényben el van tüntetve Magyarországnak közjogi különállása, a magyar alkotmány, a magyar ezredek, a magyar hadsereg és az osztrák törvény szerint Magyarország a hadügy tekintetében be van kebelezve az osztrák császárnak, az ő osztrák egységes monarchiájába. Ezért jelenhetnek meg hadiparancsok, ezért hathatja át a királyi manifesztumot az a szellem, melyet nekünk megértenünk nem szabad.

Világosan kitűnik az osztrák és magyar kiegyezési törvények összehasonlításából, hogy a kiegyezési szerződésnek kizárólag csak Magyarország tett eleget, egyéb faktor azonban még nem. Különösen nem történt meg az, hogy az osztrák örökös tartományok alkotmányos uton hozzájárultak volna az 1867. évi 12. t. cz. azon rendelkezéseikhez, melyek a közös ügyek kezelésének módjára vonatkoznak.

Ha tehát Ausztria a mi kiegyezési törvényünket figyelmen kívül hagyva oly törvényt czikkelyezett be, mely a mienkkel homlokegyenest ellenkezik, akkor nem

Poppini Oliva hangversenye

a városi színházban f. évi szeptember hó 27-én.

tett eleget a Magyarország részéről kikötött érvényességi feltételnek. Ebből pedig megegyezhetetlenül csak az következik, hogy jogilag nálunk a kiegyezési törvénynek, különösen a közös ügyek kezelésére vonatkozó része, maig sem érvényes, mintegy nem létezik.

Es létezőnek jogilag csakis akkor tekinthető, ha majd Ausztria is eleget tesz szerződéses köteletségének.

Az adóbeszedése és Szeged.

Ismeretes, hogy a szegedi közgyűlés megtagadta az állami adók beszedését. És mi történt most a közgyűlés határozatával szemben?

Az történt, hogy a város tanácsa a közgyűlésnek ezen határozatát egyszerűen nem hajtja végre. Ennek története a következő:

Várady Jenő főkönyvvivő csütörtökön beadványt adott a tanácshoz. Ez az írás a következő:

Szeged város közgyűlése szerdán kimondta, hogy az adóbeszedést megszünteti. Javasolom ennél fogva, hogy a város tisztviselőinek adóját ezentul ne fogják le.

Eddig e beadvány. A tanács tárgyalás alá vette és gyhangulag kimondotta a következőket:

A város tanácsa a tisztviselők adójának levonását szükségtelennak látja, mert az adóbeszedés megtagadására vonatkozó indítvány még végrehajthatatlan.

A tanács ezeket kimondván, hangsúlyozta, hogy egyelőre nem hajtja végre a közgyűlési határozatot.

A tanács indokolása a következő:

A közgyűlési határozat nem jogerős, mert:

1. 15 nap alatt megfellebbezhető;
2. meg is fellebbezik;
3. a fellebbezést a miniszter elfogadja és a határozatot megsemmisíti;
4. tehát addig is várjunk.

Megjegyezzük még azt is, hogy a belügyminister azon városok adótitviselői ellen,

ahol az adóbeszedést a közgyűlés megtiltotta, elrendelte a fegyelmit azért, mert az önként jelentkezőktől az adóbeszedést megtagadta.

A helyzet.

Ugy hírlik, hogy Khuen-Hédervárynak mégis sikerül rábeszélni a mostani minisztereket, hogy tárczáikat megtartsák. Mindez azonban a végeredményében haszontalan munka lesz. Hédervárynak nem fog sikerülni az a terve, melyről most már nyíltan beszélnek, hogy, t. i. az indemnitás keresztül erőszakolása után a házat feloszlassa. Mert az indemnitás keresztül erőszakolása előtt okvetlenül lemond.

Most Héderváry a szabadelvű pártban akar taktikázni a nemzeti párt ellen. A nemzeti pártot akarja törbe csalni. Ez azonban aligha fog sikerülni, mert a nemzeti párt a saját kívánalmaiból már nem engedhet. Nem engedhet népszerűségének érdekében sem.

Igaz ugyan, hogy a szabadelvű párt régi korifensai már összeállították a szabadelvű pártnak katonai programját, de ebből a programból hiányzik a vezényleti nyelv. A vezényleti nyelvet még csak záros határidő kikötésével sem követelik, ami pedig Apponyi Albert gróf programjában benne van.

Külömben itt ismertetjük a szabadelvű pártnak katonai programját, melyet állítólag Andrassy Gyulával egyetértőleg állították össze a bécsi katonai körök.

A szabadelvű párt programja

a következők:

1. Magyar előadási nyelv a magyar katonai iskolákban és pedig körülbelül olyan arányban, mint a honvédisziskolákban. A magyar ifjúságnak tömeges bevonása a katonai iskolákba több alapítvány létesítésével és új intézmények.

2. A magyar honos tiszteknek az országba való helyezése biztosítékkal.

3. A zászló és jelvények kérdése a paritás alapján oldassék meg.

vel felhangzott a zene, egyszerre vége lett az álmodozásnak és újra unottan nézegettem tovább az előttem sétáló, zsongó tömeget. Mintha delejes áram futott volna keresztül rajtam, úgy érintett egyszerre az a látvány mely elém tárult. Remek szép jukker fogat. A bakon feltűnő szép elegáns hölgy ült, szinte meglepő ügyességgel s biztos kézzel tartva a két gyönyörű szürke ló gyepelőjét. Az érdekes és bájos látvány még az ilyenekhez hozzászólt fővárosi közönség előtt is feltűnést és érdeklődést keltett. Az ajkaimról elhangzott csodálkozó felkiáltásra, orvosi szaklapjainak olvasásába elmerült barátom is felütötte fejét, utánna nézett a fogatnak, elmosolyogta magát, majd hirtelen elkomolyodva kérdezte tőlem:

— Tudod ki ez?

— Nem én! feleltem.

— Nos tehát megmondom akkor én neked. Simon Mária. Tudod az a hajdani csinos kis virágáros leány, a ki még három-négy évvel ezelőtt nálunk otthon, Váradon árulta a virágot a sétatéren, kávéházakban, vendéglőkben, színházban...

Többet nem szólt, hanem hagyta, hadd elmélkedjem a látottak felett. Nekem pedig eszembe jutott az a kis virágáros leány. Magam előtt láttam újra, a mint behizelgő mosolyával s kedveskedő szavakkal nyomta ke-

4. A katonai biráskodásban a nyilvános tárgyalás nyelve magyar legyen.

Nem bocsátkozunk e program részletes birálatába. Bárminő kifogásokat emelhetnek is azonban ellene, tény az, hogy az ó-liberalisoknál már ez is határozott haladást jelent. És ha a vezényleti nyelvről nem feledkeznek meg, még némi tekintetben elfogadhatónak is feltűntethették volna. A haladás föltétlenül megállapítható.

Más új nincs. Minderre azonban elmondhatjuk, hogy semmi új nincs a nap alatt.

Rákóczy ünnepély Szabadkán.

Szabadságharcaink egyik legdicsebb nagyjának emlékét Szabadkán is meg fogjuk ünnepelni, hogy a szabadkaiak szívében kiolt-hatatlanul égő hazaszeretet lángjai még magassabban csapkodjanak, mert bizonyára a hazaszeretet ünnepe is lesz ez a nap Szabadkán. Tegnap tett egy nagy lépést a mult hóban megtartott értekezlet által kijelölt hármasság a valószínűleg novemberben megtartandó ünnepség ügyében.

Bóbits József kulturtanácsos. Paukovich Andor az ügyvédi kamara elnöke s Revffy Jenő dr. s a bizottság jegyzője Kersch Mihály tegnap este ültek össze s állították össze nagy fáradtsággal a huszas bizottság névsorát, melynek feladata leendő az ünnepség részletes programját kidolgozva a nagybizottság elé terjeszteni.

A huszas bizottság tagjai: dr. Schnier György, dr. Barta Antal, Toncs Gusztáv, Révffy Zoltán, Bölskei Lajos, Váli Gyula, Wenczel Lajos, Lukácsy István, Krizse József, Abrasits Antal, Békeffy Gyula, Brenner József, Blau Géza, Janiga János, Lipzencsics Lázár, Kertész Ignác, Révész Ernő, Singer Bernát, Regényi Gábor, Szalay Mátyás.

Ezen kívül egy nagy bizottság névsorát is összeállították azokon kívül, akik ez első értekezleten részt vettek, s akik erről valamenynyien külön értesítést fognak kapni.

A huszas bizottság első ülését hétfőn délután tartja, amelyen az ünnepély részletes programját megállapítják.

Vágy.

*Az a vágyam, hogy dalaim
Dalolják el szerelmemet,
Hogy megismerhess belőlük
S szerethess te is engemet.
Ugyanazt érezzed te is,
Ha bánatról szól a dalom;
Ne érezz tájdalmat soha,
Ha rosszat látsz az utamon!*

*Az a vágyam, hogy szivedhez
Eljuthassanak e dalok,
Hogy megértsed, meghallgassad
A miket én dalolgotok.
Ugyanazt érezzed te is,
Ha boldogságról szól dalom,
S ne kívánj rózsát magadnak,
Ha tövist látsz az utamon!*

Ács Jenő.

A karrier.

— A »Bácsmegyei Napló« eredeti tárczája. —

Ott ültünk az Andrassy ut egyik leglátogatottabb kávéházának a terrasán. Cigaretta-kékes füstjén keresztül elmélázva néztem a tiszta kék ég felé s önkénytelenül is szentimentális hangulat vett rajtam erőt. Mikor azonban bent a kávéházban teljes erő-

zünkbe csinos kis csokrocskáit. Kis karton ruhácskát viselt még akkor és annyiszor mondogatta nekem is:

— Vegye meg édes jó ur, ezt a kis csokrot! Azután édes mosolygással nézett reám és az engedélyező fejbolintás után hálásan tűzte fel kabátomra, a kedvencz virágomból kötött csokrocskát. Pár pillanat múlva már a másik asztalnál mondta el ismét, vegye meg édes jó ur, ezt a kis csokrot. Alig volt akkor még több tizenhat évesnél, a szép kis Mária, de keresményéből öreg, betegeskedő édes anyját is eltartotta. Minden éjjel mosolygó arcocczal tért haza s örömtől repesve adta át azt a sok apró kis pénzdarabot, melyeknek egyik része a háztartás költségeire, a másik megmaradt része pedig az ő kelenyégjére lett eltéve.

Mert hát a szép kis Mária menyasszony sorban volt. Az egyik kávéház pinczére volt a boldog vőlegény. Szegény Jani jó fiu volt. Mindannyian nagyon szerették. Hányszor dupláztuk meg a borralalóját azzal az indokolással: A lakodalomra...

Szinte szenvedélyünkké vált már annak a hozományának a gyarapítása, a mit a kis Mária készült magával vinni. Bizonyos meglepődöttséggel gondultunk arra, hogy mi is hozzájárulunk egy derék fiatal párnak a boldogításához. Csak egyetlen ember akadt a tár-

D. M. K. E.

A közvetlen megalakulás előtt álló Délvidéki Magyar Közművelődési Egyesület ügye a magyar intelligencia minden rétegének élénk érdeklődése és részvétele mellett halad magasztos célja felé.

Már 200 koronával a kulturegyesület pártoló tagjai közé lépett gróf Apponyi Albert a képviselőház elnöke. Ugyancsak 200—200 koronával a D. M. K. E. pártoló tagjai sorába léptek Malina Gyula társulati igazgatómérnök, Gräber Gyula nagybirtokos és Egressy Péter ny. főállatorvos.

A héten több új tag is lépett be a kulturegyesületbe és pedig Márkus József Budapest főpolgármestere, Kugler István aradi kir. ítélőtáblai bíró Malonyay Sándor és Bécsán Mihály kir. közjegyzők, Buday Barna, a Hazánk felelős szerkesztője, Ivánkovics Nándor dr. városi főügyész és neje, Prokisch Ferencz bankfőnök és neje, továbbá Prokisch Elza és Prokisch Terike, Aigner Nándor és neje, Deutsch Emil és neje, továbbá Deutsch Erzsike, Frohmann Emil h. bankfőnök és neje.

Az óbecsei magyar egyesület szintén belépett a D. M. K. E.-be. Elhatározta az egyesület, hogy a kulturegyesület kezdeményezőt hazafias munkájukért széphangu átiratban üdvözl. Kimondotta továbbá az egyesület, hogy a D. M. K. E. közgyűlésén képviselteti magát és képviselőre Balaton főszolgabíró, az óbecsei magyar egyesület elnökét kérték föl.

SZINHAZ.

Poppini Oliva hangversenye.

A holnapi est nem mindennapi művelőzetet fog nyújtani városunknak, mert sajnos, ezekből nem igen jut ki nekünk. Tudvalevő dolog, hogy városunk a színház bérlőjével és igazgatójával oly kétoldalú szerződést kötött, hogy november elsejétől öt hónapon keresztül Szabadkán kizárólag a színház direktor monopolizálja közönségünk mű szórakoztatását,

és az országban, aki ilyenkor gunynyal kacagott. Az én orvos barátom.

Soha se lesz ezekből egy pár, mondogatta, fiuk, higyjétek el nekem. Ebből a leányból minden lehet, csak jóra való család anyja nem. Az az éjjeli élet, a melyet már pár év óta átél, annyira megmérgezte, hogy bárhol feltalálja a boldogságát csak a családi tüzhelynél nem. Évek óta tapasztalta ez a leány, hogy miképpen lehet fényben, kényelemben, pompában élni. Én nem egyszer láttam, hogy milyen sóvár szemekkel tekingett egy-egy félvilági hölgy divatos selyem bluzára, vagy ékszereire. Karriért fog csinálni ez a leány még, higyjétek el nekem gyerekek.

Mi pedig néha-néha majdnem össze is vesszünk vele, miközben a szép kis Márit védelmünkbe vettük. És most... most úgy látszik mégis csak a mi orvos barátunknak lett igaza. Mintha csak megérezte volna, hogy róla gondolkodtam, felém fordulva így szólt az én barátom:

— Látom, hogy elgondolkoztál a dolog felett, pedig hát ez igen egyszerű és természetes volt. Megmondtam én ezt már tinóknak Váradon. A kis Mária egy éve felkerült Pestre s most megkezdte a Karriert...

— Hát az anyjával mi lett — vágtam szavába önkénytelenül is.

sőt ki van köve a szerződésben az is, hogy már hat héttel Thália templomának megnyitása előtt, nem szabad ott egy Isten fiának sem, legyen az bár a világ leghíresebb művésze, vagy művésznője, — jó izlésű közönségünk szórakoztatni és magával ragadni. A mi színházdirektorunk azonban, ki még tud lelkesülni a szép és nemes iránt, akkor midőn Poppini Oliva hangversenyéről volt szó, eltekintett a szerződés rideg paragrafusaitól és készséggel nyújtott alkalmat városunk zeneértő közönségének, hogy élvezhesse ezt a bájos művésznőt, élvezhesse annak szívet megindító, osicsergő dallait...

* * *

Ma érkezett meg városunkba Poppini Oliva, a hírneves énekesnő hogy holnap vasárnap este a városi színházban a szabadkaiakat gyönyörködtetése elragadó hangjával, még mielőtt külföldi körutját megkezdene. A bájos énekművésznő, hétfőn délelőtt utazik Szabadkáról Münchenbe, ahonnan néhány napi vendégszereplés után Párisba megy, ahol az opera comique-ban fog több estén át énekelni.

A vasárnapi estély programja a következő:

I.

Sámson és Dalila nagy ária.

Éneklő: Poppini Oliva. Saint-Saens,

- Die Uhr, Leove.
- Madrigal, Chaminade.
- Schnell Vergessen. Tschaikovszky.

II.

a) Romans. Tschaikovszky.

b) Ich Liebe Dich. Grieg.

c) Le Secret De Colombine.

Éneklő: Poppini Oliva. Tagliofico.

III.

a) Armadia. Nagy ária. Hänel.

b) Liliomszál. Kurucz nótá. Dienzl.

IV.

a) Carmen. Habanere Bizzé.

b) L'aneau D'argent. Chaminard.

c) Nina. Pergolese.

— Erre is megadtam a feleletet. Jer csak velem, látni fogsz egy másik képet is, amely megadja neked a teljes választ.

Szó nélkül ültem kocsijába és hallgatagon vártam a következőket.

A Ferenczváros egyik külső utcájának valamelyik ily alacsony házacskájánál állott meg a kocsis.

A rendetlen elhagyatott udvar gödröskövezetén keresztül botorkálva, beléptünk egy sötét pinczeszobába. A nyomor, a végtelen szegénység ritt le itt mindenről.

A szoba egyik sarkában egy csomó szalmán feküdt a szép Mária édes anyja. Fakó arcán alig látszott már az életnek a nyoma is. Barátom megvizsgálta, azután a fejét csóválva lépett ki az udvarra. Kérdő pillantásaimra itt adott választ.

Vége van, egy két óra az egész. Tegnap hívtak ide először, de már akkor olyan rossz volt, hogy az elszállítására sem lehetett gondolni. Tegnap még eszméleténél volt. Elmondta, hogy a leánya már több mint fél éve elhagyta. Azóta a legnagyobb nyomorban színlődik. Szinte megboradva hagytam el a szobát, a mikor az az összeesett öregasszony irtozatos átkai elhangzottak a hűtlen leányra.

Harmadnapra megvolt a temetés is. Mi adtuk össze a fekete fakoporsó árát, mi voltunk a gyásznép is.

Azután elfelejtettük az egész históriát. Pár

V.

- Ave Maria. Luzzi,
- Altató Dal. Moskowsky,
- Hindernisse. Thieriot.

Magyar Dalok. Kurucz Nóták.

Az összes dalokat zongorán kíséri Pfeiffer József számtanácsos ur.

A művésznő fogadására a pályaudvarban megjelentek Gaál Ferencz, több zeneműértő, és helyi sajtó képviselői. A művésznő a Bárány szállodába szállt. Az esti gyorsvonattal érkezett Pfeiffer József számtanácsos zongoraművész, aki a művésznő énekét játékaival kíséri fogja.

HIREK.

Szabadka, szeptember 26.

— Barabás Béla párbajfügye. A viharos esztőtörtői országgyűlésnek lovagias ügy a folytatása, Barabás Béla provokáltatta Kubik Béla és Tóth János országgyűlési képviselők által gróf Andrássy Tivadart, aki a gyorsírói jegyzetek szerint azt kiáltotta feléje:

— Hazaáruló gazember!

Barabást tudvalevőleg tegnap telefon útján hívták haza Aradról. Megbízásából Kubik és Tóth reggel 9 órakor elmentek Andrássy lakására, hogy elégtételt kérjenek tőle. Gróf Andrássy azonban még tegnap Torda-Szent-László-Debrinba ment vadászni. A segédek táviratilag közölték vele megbízásukat. — Barabás Béla ma az ország számos helyéről kapott üdvözlő táviratot. Az egyetemi ifjúság között mozgalom indult meg, a melynek az a célja, hogy Barabásnak ovációt készítsenek, egyben a magáévá tegyék az ügyét az esetre, ha a lovagias ügy párbajra vezetne.

— A bajai tisztikar köréből. Decséri Gyura Árpád Baján állomásozó honvédhuzársárfőhadnagy Budapestre, a központi lovasiskolába, Fimpl Ferencz ottani hadnagy pedig Szegedre, a dandár equitációba vezényeltetett. — Heppes János honvédhuzár tisztihelyettes a budapesti hadapródiskolából Bajára helyezettett át.

— A zombori Rákóczy ünnepély. A márczius hó 15-ét rendező bizottság hétfőn

év is elmúlt, a mikor valamelyik újságból olvasott hír az egész dolgot újra eszembe juttatta.

A szép Mária szerencsétlenségéről szólt ez. A híres félvilági hölgy, a kit egy dúsgazdag, mágnás nevével hoztak legutóbb kapcsolatba, a mint a haját sütögette, egészen összeégette magát.

Hónapokig feküdt az egyik kórházban s a mikor kikerült onnan, csak torz képe volt a régi szép leánynak. Pár hónap múlva ott volt már az utca porában...

Valamelyik kis éjjeli kávéház előtt haladtam el éppen, amikor pálinkától gőzölgő lehelettel kilépett onnan ez a leány.

Összeszorult szívvel néztem végig, aztán siettem tova. Nem akartam tovább szemlélni a szomorú karrier második felvonását. Szinte kívántam, vártam, hogy a harmadik is mielőbb elkövetkezzék.

Nem is soká késett. Az anya átka nem maradt hatás nélkül. Egy zord őszi éjjel a Lánchíd közepéről fekete alak hult alá a mélybe.

Egy loccsanás hallatszott s aztán elnyelt a mély csönd mindent. Pár nap múlva fogták ki valamelyik dunamelléki falunál a szép Simon Mária holttestét.

Ott temették el az árnyas akácok alá gyászoló nép és jel nélkül, úgy, ahogy az ilyen karriernek hősnőit szokták eltemetni.

délután a Stebler-féle vendéglő külön helyiségében ülést tartott, amelyen Vértési Károly elnöke alatt a következő bizottsági tagok vettek részt: Szalay Frigyes, Prokopy Imre, Steiner Lajos, Trischler Károly, Szobotka Rezső, Heinoz Kálmán, Tantner Ottó, Buday Gerő. Az ülés elhatározta, hogy a nemzeti szabadsághős Rákóczy Ferencz dicső emlékét fényes ünnepélyvel üli meg d. e. 11 órakor a szentháromság-téren, vagy kedvezőtlen idő esetén a városháza disztermében. Az ülés a bizottsági tagok alapos eszmecserelése után az ünnepély program tervezetét a következőképpen állapította meg. Az ünnepély október hó 24-én toronyzenével veszi kezdetét, Vadas Kálmán a jeles tárogató mester fog kuruczdalokat tárogatóján játszani. A tulajdonképeni ünnepély október hó 25-én lesz megtartva szentmisével és utána a szentháromság-téren, kedvezőtlen idő esetén a városháza disztermében d. e. 11 órakor. Az ünnepély program tervezete a következő: Rákóczy nyitány Keller Bélától, éneklő a kaszinói dalárda a zombori fuvó zenekar kíséretével. Utána Vértési Károly elnöki megnyitó beszédet mond. Szalay Frigyes tb. főjegyző, főispáni titkár, a jeles szónok mondja a Rákóczy emlékére dicsőítő beszédet. Trischler Károly erre az alkalomra hazafias ódát ír és szavalni fogja. A kaszinói dalárda a nemzet imáját a Hymnust, az iparos dalárda pedig a Szózatot éneklő. Felkéri ezenkívül a rendező bizottság Késmárky Bélát, hogy este a kaszinóba megtartandó diszban-ketten kurucz dalokat énekeljen.

— **A negyedik katolikus nagygyűlés.** A magyarországi „Katolikus Egyesületek Országos Szövetsége” a foyó évben katolikus nagygyűlésre hívja össze Magyarországon katolikusait. A negyedik országos katolikus nagygyűlés október 19—22. napjain fog megtartatni a nagyméltóságú püspöki kar védnöksége mellett Budapesten. A nagygyűlésnek rendes tagja lehet minden katolikus férfi, ki ezen szándékát f. évi szeptember 30-ig a Nagygyűlést előkészítő bizottság irodájában (Budapest, Molnár utca 11. sz. Katolikus-kör) bejelenti s tagsági díj fejében négy koronát fizet. A rendes tagok részt vehetnek a szakosztályi üléseken, a nyilvános üléseken, a nagygyűléssel kapcsolatos ünnepségeken s a szakosztályi üléseken szólási és szavazási joggal bírnak. A hölgyek pártoló tagjai lehetnek a nagygyűlésnek s tagsági díj fejében két koronát fizetnek. A pártoló tagok a nyilvános üléseken s a nagygyűléssel kapcsolatos ünnepélyeken vehetnek részt. Kedvezményes utazásról, étellemezésről, lakásról gondoskodva leendő, s a szegényebbeknek a tagsági díj elengedtetik. A részletes programot idejekorán megküldik a jelentkezőknek. A jelentkezéseket legkésőbb szeptember 30-ig kell beküldeni.

— **Poppini Oliva Szabadkán.** A hírneves énekesnő bájos hangjában gyönyörködhetnek még azok is, akiknek vagyoni állapota nem engedi meg, hogy a mai vasárnapi hangversenyét meghallgathassák. Az énekművész a mai vasárnapi misén az Ave Máriát fogja énekelni és Pfeiffer számtanácsos zongora művész fogja kísélni. Bizonyára csak emelni fogja az áhitatot a művész áhitattal teli éneke.

— **A bajai közigazgatási bizottság az olosó telefonért.** Most terjesztették föl a belügyi kormányhoz Baja város közigazg. bizottságának félévi jelentését, melyben azon kérelem

kapcsán, hogy a telefon az ottani járásbíró-sághoz és egyéb áll. hivatalokba bevezetessék, a telefonpénz havi 10 kor. összegének leszállítását is kéri, mert ez az oka, hogy Baján csak 50 előfizető van mindössze.

— **Az új zenedébe nem költöznek be.** Ma vizsgálták meg hatóságilag a zenede új épületét. Az épület minden tekintetben megfelelőnek bizonyult, de a falak még oly nedvesek, hogy a lakhatási engedély ki nem adható, de meg a hangszereket sem lehetne benne elhelyezni. Addig, míg az épület átvehető lesz, a zenede régi helyiségeiben (régii gymnasium) tartatnak az előadások. Itt fogantatosittatnak a beiratások is, már holnap vasárnaptól kezdve mindig délelőtt 11—12 óráig és délután 4—5 óráig.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte *Törley Gyula* és *Vojnich Gyula* dr. lapunk főszerkesztőjének családját. Törley Gyuláné és Vojnich Gyuláné édes atyja az ójszaka 11 órakor rövid szenvedés után meghalt. A megboldogult virilista tagja volt a törvényhatósági bizottságnak, s a törvényhatóság gyászának jeléül korán reggel kitzűzték a fekete lobogót. A temetés holnap, vasárnap délután 4 órakor lesz. — A megboldogult családja a következő gyászjelentést adta ki a halálesetről:

Törley Gyuláné szül. Karner Eteleka és dr. Vojnich Gyuláné szül. Karner Lili fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy forrón szeretett atyjuk *Karner János* földbirtokos, városi virilis bizottsági tag f. hó 25-én éjjel 11 órakor életének 76-ik évében rövid szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után elhunyt. Elhunytát gyermekein kívül siratják: véjei Törley Gyula és dr. Vojnich Gyula; unokái: Törley Bálint, Margitka és Tibor, Vojnich Ilonka, Gyula és Erzsike, ugyszintén számos rokonai és jóbarátai. A boldogulnak hült teteme f. hó 27-én d. u. 4 órakor fog a halottas házból a róm. kath. vallás szertartása szerint beszenteltetni s onnan az u. n. bajai sírkertben levő családi sírboltban örök nyugalomra elhelyeztetni. Lelki üdvéért az engesztelő szent mise áldozat folyó hó 28-án d. e. fél 10 órakor a Szent Teréz egyházban fog az egek Urának bemutatatni. Szabadka, 1903. szeptember hó 26-án. Áldás és béke hamvaira!

— **Az építő-ipari téli tanfolyamra** a budapesti m. kir. állami felső építő-ipariskolában (Budapest, VII. ker. Csömöri ut 74 sz.) a beiratások október 20-ától 28-ig lesznek. A tanfolyam négy téli fél-évre terjed, a tanítás évenként november 3-tól márczius végéig tart. A tanfolyamot végzett tanulók ez idő szerint három évi, a tanfolyam befejezte után teljesített gyakorlat alapján a kőmives, a kőfaragó vagy az ács mesterséget önállóan gyakorolhatják s jelentkezhetnek az építő mesteri vizsgálatra is. Tanulókul felvétetnek a 15. évet betöltött, erős, egészséges testi szervezetű kőmives, kőfaragó és ács tanoncok és segédek, a kik folyékonyan és helyesen olvasni, írni és számolni tudnak s a kik a nevezett iparágakban gyakorlatilag foglalkoztak a megkivánt legkevesebb gyakorlati idő, egy építkezési időszak. A jelentkezéshez szükséges iratok. 1. Keresztlevél vagy születési bizonyítvány. 2. A jelentkező által végzett összes iskolákról szóló bizonyítványok. 3. Az elsőfoku iparhatóság által hitelesített bizonyítvány a gyakorlati működésről. 4. A másodszer történt himlőoltásról szóló

bizonyítvány. 5. Erkölcsei bizonyítvány. Lefizetendő díjak: beiratási díj 4 kor. tandíj 20 kor. szertári biztosíték 4 kor. Az igazgatóság készséggel ad bővebb felvilágosítást. **Az igazgatóság.**

— **Herczl Mariska a bécsi Conservatoriumban.** Ismét csak elismerőleg nyilatkozhatunk Herczl Mariskáról, a szép jövőjű zongoraművésznőnkéről, a ki most Bécsben szerzett dicsőséget szülővárosának. A kisasszonyt ugyanis felvették a bécsi Conservatoriumba, minden ellenvetés nélkül, miután a megelőző vizsgát a legfényesebben kiállta, sőt egy legutóbb tartott kamara hangverseny alkalmával már öt ültették a zongorához, hogy a kíséretet ellássa s ez annyira sikerült, hogy az egész tanári kar teljes elismeréssel adózott az ő jeles tehetségnek.

— **Tűzoltóink gyakorlati vizsgái.** Önkéntes tűzoltóink parancsnoksága a következő meghívót teszi közzé. Az önkéntes tűzoltó testület gyakorlati vizsgáját ma szeptember hó 27-én d. u. fél 3 órakor a városi tűzoltó laktanyán fogja megtartani, melyre a testület »Alapító« és »Pártoló« tagjait van szerencsénk tisztelettel meghívni. A parancsnokság.

— **A színházi díszletek.** A színházi új díszletek festésére és a szükséges butorok szállítására több rendbeli ajánlat érkezett a tanácshoz. A tanács a színpadi hiányok pótlásának sürgősségére való tekintettel utasította a mérnöki hivatalt, hogy tegyen haladéktalanul javaslatot a beszerzendő színpadi szükségletekről és a beérkezett ajánlatok fölött mondjon véleményt.

— **Új és megszűnt iparengedélyek.** Tumbász L. József V kör 957. rőfösáru kereskedés. Szuknovics Mihály IV. kör 177. szuró iparát beszüntette. Szilasi Ferencz IV. kör 620. zongora készítő. Eichner Laura VI. kör 62. tűzifa- és szén kereskedés. Balázs piri Lajos Antal V. kör 247. üveges ipar. Krausz Károly VI. kör 78. hentes iparát beszüntette. Kiss István VIII. kör 21. fűszer- és csemege kereskedés. Bartos I. kör kávéház- és vendéglői iparát beszüntette.

— **A technikus ösztöndíj.** A 600 koronás technikus ösztöndíjra, melynek adományozási joga a várost illeti meg, kiírták a pályázatot; Prokesch Imre okl. vegyésznek kérvényét pedig a melyben az ösztöndíj adományozását egy évi időtartamra meghosszabítani kérte, a tanács elutasította azon indokolással, hogy arra a tanfolyam befejezése után továbbra igényt nem tarthat. Az ösztöndíjra gymnasiumot vagy reált végzett műegyetemi rendes hallgatók pályázhatnak. A pályázati kérvények benyújtási határideje október 20-a.

— **Építési engedélyek.** A városi tanács a következő építési engedélyeket tette át a mérnöki hivatalhoz véleményezés végett. Brummer Antal VI. kör udvari épület. Dr. Reisner Lajos Palicsi villa. Vojnich Hajdu Máté II. kör ajtónyitás. Löwy Mór III. kör lakház.

— **Verekedő munkások.** Az éjjel több munkás gyalogszerrel jött hazafelé valamelyik pusztáról, a hol napszámban dolgoztak. A város közelében már működni kezdett bennük az utközben beszedegetett pálinka és összeszólalkozván, hajba kaptak. A legrövidebbet Merkovic István húzta közülök, mert beszakították a koponyáját. A mentők kötözték be a sulyos, de nem veszedelmes sebet.

— **Megvadult lovak.** A vasuti indóház előtt délből érkező vonatot várt Piukovics

József országgyűlési képviselő fogata, miközben a lovak valamitől megriadva, eszevesztett futásnak indultak és örületes gyorsasággal ragadva magukkal a hintót a postahivatal ellőtti kerítés felé tartottak. Utközben nekimentek az indóház előtti táviróoszlopoknak, melynek alapját egészen szétrombolták. Az őrt álló rendőrnek két postakocsis segélyével végre sikerült megfékezni a megvadult lovakat. A kocsis szerencséjére idejekorán leugrott a bakról és így megmenekült a biztos agyongázolástól. A fogat több helyen meg rongálódott és az egyik ló is a lábán sérülést szenvedett.

— **Az osztálysorsjáték** mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket húzták ki:

60.000 koronát nyert: 76347.

15.000 koronát nyert: 82435.

5000 koronát nyertek: 31192 75233.

2000 koronát nyertek: 3537 6117 6157

13001 23260 24326 28158 33008 33656

35732 37760 40020 41783 49606 53503

55657 55910 88878 91499.

1000 koronát nyertek: 4411 8415 13321

17054 18702 22690 25941 27936 30260

35167 42630 43259 50103 51611 51962

60180 61738 67535 68424 68763 71334

71808 75796 76404 76512 80814 81167

86978 87244 88313 98455 95717 101547

102976 106626 106734 108669.

500 koronát nyertek: 796 2103 3119 4712

4898 9181 9428 11803 12432 15466 16063

22186 22692 23189 23545 26626 27688

31012 35914 35956 37186 41209 46189

47273 47340 48322 48628 51855 52633

56958 57652 58843 65233 65557 66632

70701 71458 71751 71997 72939 73901

77586 78535 83775 84322 84599 84947

85688 88609 89377 89596 91135 91971

93246 94389 95795 96449 97618 96828

98891 100746 101270 102865 103272 103513

106221 106740 107478 107680 109660.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

— **Tolvaj javasasszonyok** A multkoriban hírül adtuk, hogy két kóbor cigányasszony egy helybeli hiszékeny asszonytól kicsalta az összes ruha és ágyneműt azzal, hogy a jövőjét megjósolják. A rendőrség a telhetetlen javasasszonyokat ma letartóztatta Novákovics Maris és Rozi kóbor cigányok személyében.

— **Talált új fuadlandi kutya.** A rendőrséghez ma egy remek példány új-fundlandi kutyát hoztak be, melyet az utcán kóborolva találtak. Igazolt tulajdonosa átveheti.

— **Anyakönyvi hírek. Meghaltak:** Karner János 76 év, Szalma János Sándor 1 hó, Zemkó Pál 9 hó, Gabrics Ágota 11 év. Kopunovics József 5 év, Zvekán János 18 hó, Kopunovics Katalin 3 hó, Ifkovics I. Katalin 2 év, Orcsics András 20 hó, Lux Pálné Rudos Jozefa 61 év. Született: 11, 5 fiu, 6 leány. Eljegyzés: Schäffer Mihály Havelda Emma, Vida József Szabó Rozika. Házasság: Danka István Kákonyi Katalinnal, Anisics Gáspár Ifkovics Máriával, Péntics Antal Tumbász Amáliával.

— **Véres boszu.** Vasut Mihály vágójárási napszámos tegnap Stévo Antalt, aki lovát az ő tarlóján legeltette, boszúból véresre verte. A megvert ember ma a rendőrségnél panasolta el a baját, s feljelentésére Vasut ellen megindították az eljárást.

— **Koosik összeütközése** Ma délelőtt 9 és 10 óra között egy három lovas kocsis a postaépület előtt nekiment Oravec Erzsébet egy lovas kocsijának, a melyen a neve-

zett fiával gyümölcsöt szállított. A kocsis feldőlt, minek következtében az öreg asszony súlyos sérüléseket szenvedett. A szerencsétlenül járt asszonynak a mentők nyújtották az első segélyt és aztán saját kocsiján a lakására szállították.

— **Eltűnt lovak.** Tömörkény község elöljárósága átirt törvénybatóságunkhoz, hogy ott Sassi Kis János és Szerb József odavaló lakosoknak egy-egy lova a közelmúlt napokban eltűnven, valószínű, hogy egyik helybeli bulézónál vannak elrejtve. A vizsgálat megajtése végett kiadatott a rendőrkapitányságnak.

A szerb választások.

Szerbiában a választásokat befejezték s az új szkupsztinát e hó 29-ikére már össze is hívták. Most kezdődnek csak az igazi bonyodalmak, mert a két radikális árnnyalat egymással kiegyenlíthetetlen ellentétben van.

Akárhogy is óhajtotta Karagyorgyevics Péter kormánya, hogy olyan képviselő ne kerüljön a törvényhozási terembe, aki az Obrenovics-dinasztia véres kiirtását elítéli, bizony mégis sok olyan kapott mandátumot, aki az öntudatra ébredt szerb nép tisztességes elemeivel egyetért és még sok, nagyon sok galibát fog okozni a kormánynak és a királynak. Az izgalom különben is mélyen jár.

A forradalom a mélységben kavargó, a vérrel sokszorosán bemocskolt trónon az új szerb király nagyon rosszul érzi magát. Nem hisz magában, nem hatalmában, nem kormányában és nem népében. Örökös félelem és rettegés üldözi. A félelem pedig rossz tanácsadó. Zsifkovics, a szélső radikálisok vezére, tegnap igen hosszú kihallgatáson volt a királynál. Természetesen arról esett szó ezen az audencián, hogyan lehetne a két radikális párt közt egy esetleges fuziot teremteni?

Ezt szeretné első sorban a király, mert a két frakció közt lévő ellentétektől fél leginkább. Zsifkovics ígért anynyit, amenynyit az adott körülmények közt ígérhetett. Ha nem is fuziot, de legalább olyasvalami megjegyzést, amely a megegyezéshez hasonlít és némiképen megnyugtatta a rettegő királyt. Menynyit válthat be ígéretéből, azt csak a jövő fogja megmutatni, de valószínű, hogy csak keveset, vagy éppenséggel semmit. Mert a nisi összeesküvő tisztek pöre minél jobban közeledik a vége felé, annál erősebben izgatja fel a szerb népet.

A letartóztatott tisztek hozzátartozói, barátai és elvtársai szitják a tüzet szorgalmasan Szerbiában a király ellen éppugy, mint a kormány ellen. Az izgalom az udvarban is igen nagy, mert a letartóztatott tisztek majdnem kivétel nélkül azt vallják, hogy főlegvalóik biztatására követték el azt, amit elkövettek, ez pedig a szerb hadseregben uralkodó anarchiát bizonyítja, ha ugyan anarchiának lehet nevezni azt, hogy tisztességesen gondolkozó tisztek a kardbojt becsületeért küzdenek és nem türik, hogy a gyilkosok kérkedve viseljék azt a kardbojt, melynek minden körülmények közt tisztának és mosoktalannak kell maradnia.

Humor az ex-lexben.

A törvényen kívüli időben mi így képzeljük a törvényhatóságok magatartását:

Abauj megye azt mondja: korhadtt már a

közös hadsereg szervezete, *abba új* szellemet kell vinni.

Arad megye és város a német vezényszó iránt továbbra is érzéketlen *marad*.

Árva megye egy *árva* ujoncot, egy *árva* fillért sem szavaz meg.

Baranya megye sem ad több *aranyat*.

Békés megyében épen nem *békés* a hangulat a fekete-sárga bicolor iránt.

Fogaras megye sem *fog* egy *garast* sem adni.

Heves megye *hevesen* követeli a nemzeti hadsereget.

Hont megye is csak magyar hadsereggel tartja megvédelmezhetőnek a *hont*

Hunyad megye szemet nem *hunyt*; ad katonát, de csak az exercitus Hungaricusnak.

Kaposvart a közös hadsereg intézménye már nem *kapós*; *vár* ő is epedő szivvel a jobb időkre.

Maros-Torda megye *hamaros*an kívánja a magyar vezényszót.

Nógrádnak is szeretnék bebeszélni, hogy: *no, grádust* kell tartani a nemzeti követelésekkel.

Szabadka azt mondja: nem *szabad* katonát adni a németnek.

Szabolcs megye sem *szab* olcsó árat a békének.

Szolnok így szól: nemzetem *alszol*? *No*, kelj fel, ébredj!

Tolna megye arany tálcán *tolna* milliókat a nemzeti hadseregnek.

Ung megye is megelégette már a Rückwärtconcentrirungot.

Vas megye egy *vasat* sem szavaz meg.

Veszprém megye sem *vesz* *prémet* az osztrák katona mundérra.

Zenta azt mondja: én is mentem, mikor Kossuth Lajos *izent* a népnek.

Zombor lelkesülve kiált fel: a függetlenségi pártban *bizom*; *borostyánt* fog aratni.

ácsj.

Politikai ujdonságok.

Összeböngészte: Gyűjtő.

A *Magyar Nemzet* fölriadt végre hosszú nyomasztó álmából ... s nyiltan, — *Magyar Bors*-ot törve az orr alá, — követelni meri azt, amihez igaz jussa van: *Hazánk* évezredes *Alkotmány*-át.

Talpra magyar! hi a haza —

Itt az idő: most vagy soha! ...

S a „Nemzeti dal“ nagynevű költőjének szelleme lett újra a *Magyarság* vezető, világító fáklyája ... és — ismétlem — bátran merjük követelni végre azt, amihez jogot ad egy dicsőségteljes mult: — a *Független Magyarország*-ot!

Uj Idők járnak reánk! Az Urnak ezerkilencszáz harmadik esztendejében — ugyszólván — minden *Hét* örvendetes meglepetést hozott számunkra, amely meglepetések biztató színben tüntetik fel Magyarország *jövendő*-jét...

S ez örömhírekre *Villám*-ként gyultak lángra a kedélyek nemcsak *Magyarország* szivében: *Budapest*en; hanem — hogy sokat ne említsek — az egész *Bácsk*á-ban. Sőt a nagyobb városokban is, mint például: *Debreczen*, *Nagyvárad* és *Vidéke* stb. Szóval minden magyar lakta helyen; de legkiváltkép a *Székelység* között!...

Minden hazafi szivében valami édes, megmagyarázhatlan gyönyör kelt életre... Még a *Diákélet* is felpezsdült s a *Magyar Lányok* (kik még a *Háztartás* teendői mel-

lett sem feledkeznek meg a hazaszeretetről...) épen úgy, mint az *Aranyifjúság*; — erejükhez mértén iparkodnak a haza javára — cselekedni.

Hiszen *Kakas Márton* öreg *Urambátyám* is át-át ballag úgy estendén a *Mátyás* (író) *Diák* »rövidencziájába, möginstálni a *Világ Krónika* erényába? « S ha osztán »az fekete-sárga osztrák bántani merészöli a magyart« — hát úgy el keríti a *Herkó Páter-jét*, hogy *Ország Világ* arról beszél...

S hasonló élet uralkodik a *Magyar Szalon*-okban is. ahol naponként *Kedves Órák*-at okoznak a kedvező és *Friss Ujság* hírek.

... A felhőtlen, *Patyolat* tiszta egén felragyogott a *Magyar Génius*!!

Sokáig tündököljön ott ezen *Üstökös*, hogy egyszer már *Otthon* lehessen Magyarországon a — *Magyar Szó*!...

IRODALOM.

A Nemzeti haroz. Folyik a nemzeti haroz, régente is, most is: közsabadságokért, nemzetijogokért, nyelvünkért, önállóságunkért... folyik a haroz az osztrák szoldateszka ellen... Harminczhét év óta szakadatlanul, most pedig kettőzött erővel, sokszoros lelkesedéssel, százszoros hűséggei harozol a harozolók élén az Egyetértés. (főszerkesztő Fenyő Sándor főmunkatárs Eötvös Károly) Több évtized megmutatta, hogy az Egyetértés mindig első volt a haroztérén Politikai vezető cikkeit a függetlenségi párt legjelesebb tollu képviselői írják, élükön Kossuth Ferenczezel és a lap irodalmi része is, mondhatnók páratlan. Az Egyetértés olyan kedvezéseket is nyújt előfizetőinek, a minőt egyetlen más lap sem adhat. Elsőnek ezek közül azt említjük meg, a mely egyszersmind az olvasó karácsonyi ajándékának van szánva, a Rákóczi-Album. Pompás album lesz ez a kiválóan becses diszmunka. (Bolti ára 3 korona lesz.) Az Egyetértés előfizetési árai: Egy hónapra 1 frt 80 kr. Negyedévre 5 frt. Állami tisztviselők, magánhivatalnokok, papok, lelkészek, tanárok, tanítók a lapot *kedvezményes árban* (évi 14 frtért, egy hónapra 1 frt 20 krért) rendelhetik meg az Egyetértés kiadóhivatalánál. Budapesten; Vármegye-utca 11.

SPORT.

A vivás.

Az őszi napok beálltával ismét megélenkültek városunk kitünő és közkedvelt vivómeesterének, *Pellegrini József*nek szépen berendezett vivó-termei. E mindjobban térthódító sport művelésére, a mely a test nevelésének legfontosabb kelléke, kevés város fiatal nemzedékének van olyan kedvező alkalma, mint a miénknek. A jeles mester, a ki már 4 év óta tartózkodik városunkban, egész gárdát nevelt, a kik mint dilettánsok sok elismert hírnevű mesterrel bátran felveszik a versenyt, mint az a legutóbbi vivó-akadémián is fényesen nyert beigazolást.

Nem mutaszthatjuk el a kezdődő szezon alkalmából ismételten felhívni a sportkedvelő közönség figyelmét, hogy minél szélesebb körökben terjedjen az érdeklődés e nemes s megbecsülhetetlen előnyökkel járó szórakoztató sport irányában.

A vitór vivás, a mely sportnem az egész világ hölgyközönségét foglalkoztatja és a nők

szervezetére minden fürdő és gyógyszernél bámulatosabb eredményeket mutat fel, nálunk még mindig teljesen el van hanyagolva.

Ami pedig azt az ellenvetést illeti; hogy nem illik a nőnek a vivás, az egyszerszen nevetséges ősdi gondolkodás. Hát a bizkizés kosztümje és sportja nem talált ilyen ellenzőre, pedig azt a kerék lábalást nem lehet olyan gráciával végezni, mint a vivást és ki kell vele menni az utcára az egész világ elé, míg a vivás csak a falak között marad.

A nők vivásának semmi esetre sem mérkőzés és küzdelem a célja, de mint a jó nevelés kiegészítő része föltétlenül kívánatos és üdvös dolog és óhajtható, hogy a nagy közönség körében minél hamarabb teljes legyen a vivás hódítása.

Pellegrini vivómester október hó 1-étől kezdődőleg a nap bármely szakában szolgál felvilágosításokkal az érdeklődőknek, akik vivó-tanfolyamában részt venni akarnak. Tájékoztató végett mi is közöljük a tanfolyam beosztását, a mely a következő: Reggel 7-től 9 óráig és délután 5-től 8 óráig a férfiak részére; délelőtt 10 órától 12-ig és délután 2 órától 4-ig a hölgyek részére nyílik meg a tanfolyam.

Jelentkezések a Battyányi utcai Jód-féle házban levő vivóteremben fogadtatnak el.

Törvénykezés.

Büntető főtárgyalások.

A szabadkai büntető törvényszék a jövő hétre a következő ügyeket tűzte ki főtárgyalásra:

Szeptember 28-án. Szujer Ferencz és tsai — lopás. Vojnics Ottó — gondl. okozott emberölés. Vojnics t. Helén — lopás. Demetrovics Jocka — lopás.

Szeptember 29-án. Vojnics p. János és t. — s. t. sértés. Kunyi Teréz — lopás. Nagy Sándor és t. — emberölés. Spencz György — s. t. sértés.

Szeptember 30-án. Döme Károly — közokirathamisítás. Kolompár Antal — hatóság elleni erőszak. Vinkó Antal — erőszakos nemi közönség. Tóth Pálné — megvesztegetés.

Október 2-án. Sztipics Antal — okirathamisítás. Pohl Antal — hamis tanuzásra bírás. Klepács Ferencz és t. — s. t. sértés. Id. Molnár András és tsai — lopás. Kuluncsics Márk — sikkasztás.

Érdekes döntés

Egy miniszteri tisztviselő ellen egyik előkelő fővárosi szabócéz 1000 korona erejéig pört indított, mert habár maga is jelen volt, mikor a felesége ilyen értékű ruhákat rendelt fél év alatt, a számla kifizetését megtagadta azon a címen, hogy sem az állása, sem a fizetése, sem pedig a magánvagyoni viszonyai távolról sem engedik meg azt, hogy a felesége fél év alatt ennyi ruhát rendeljen, annak legalább is háromnegyed része tisztán fényűzésre szolgál és így az 1000 korona megfizetésére annál kevésbé kötelezhető, mert éppen az asszony pazarló életmódja miatt időközben különvált a feleségetől. Az alsófoku bíróságok elfogadták a férj mentségét és a kereskedőcéget a hivatalnok ellen indított keresetével elutasították. A Kuria azonban most a cég javára döntött és kötelezte a miniszteri tisztviselőt az 1000 korona megfizetésére, még pedig a következő érdekes indokolással:

»Az állandóan követett birói gyakorlat szerint a férj köteles feleségét a házasság természetéhez, a férj polgári állásához, vagyonaéhoz és keresetképességéhez mértén tartani, tehát illendő tartásban részesíteni és így azokhoz mértén feleségét illendő ruházatban részesíteni. Ha a férj a neje által rendelt és ha az illendő ruházat mérvét meghaladó, pazarlás fogalma alá eső fényűzés ruhaneműek megrendelésénél, megpróbálásánál, vagy házhoz szállításánál jelen volt és ilyen alkalmakkor az illető ruhaneműek megrendelése, kiszolgáltatása, vagy fizetése ellen nem tiltakozott, ezáltal jogilag olyannak tekintendő, hogy az illető ruhaneműek megrendeléséhez vagy kiszolgáltatásához a maga részéről hozzájárult és így elismerte, hogy azokért fizetési kötelezettséget vállal.«

Közgazdaság.

Időjárás. (A központi meteorologiai intézet távirati jelentése.) E hó 27-ére változó-kony, enyhe időjárás várható semmi vagy kevés csapadékkal.

Lenmag kiosztás.

A földmivelségi miniszter a fonalos (rosztos) lentermelhetésre a hazai gazdák közt újólag nagyobb mennyiségű eredeti oroszországi lenmagot fog hazánk termelőinek szükségletéhez képest mérsékelt áron szétosztani. Akik ily orosz lenmagot igényelnek, forduljanak legkésőbb folyó évi november hó 1-ig Füredy Lajos magy. kir. gazdasági szaktanárhoz (Budapesten, II. Zsigmond-utca 1. szám), annál inkább, minthogy a később beérkező jelentkezések figyelembe vétetni nem fognak. Megemlítésre méltónak tartjuk, hogy a fonaloslen termelésre csak az eredeti orosz lenmag, vagy annak első évi utótermése alkalmas, míg a honos magyar lenmag, mint vetőmag fonaltermelésre alkalmas és nem föltétlenül arankamentes. (B. B. vm. gazd. egyes.)

Gabonatözsde.

Budapesti gabonatözsde.

Bágyadt irányzat és mérsékelt vételkedv mellett elkelt 14,009 mtm. buza 2 és fél fillérrel olcsóbb áron. Rozs tartott, más terményekben nem volt változás.

Ma nem volt felmondás.

A határidőzlet nyugott, csendes forgalom mellett változatlan maradt.

	Kezdeté	Változás
Buza okt.-re	749	747—746
Buza	—	—
Buza ápr. 1904	769	765—766
Rozs okt.-re	619	620—619
Rozs	—	—
Rozs áprilisra	649	646—647
Zab okt.-re	587	588—587
Zab	—	—
Zab áprilisra	576	566—565
Tengeri szept.-re	605	606—605
Tengeri	—	—
Tengeri	—	—
Tengeri máj. 19.4	528	529—527
Repce	—	—
Repce	—	—

Idegenek Szabadkán.

Szeptember 26.

Nemzeti szálloda: Weisz I. borkeresk. Siklós, Weiner Ignác keresk. Bécs, Beer Henrik Bpest, Goldberger Arnold, Springer Ignác, Rosenfeld Géza, Kalamasnik Nándor, Deiches Mór, Halász István, Parlagi Guszt.

táv, Sebes Arnold, Kornstein Adolf, Braun József, Iszer Ernő, Tornyai Arnold utazók Bpest, Goldarbeiter Sándor utazó Bécs.

Bárany szálloda: Galambos mérnök, Bábics Péter Bécsujhely, Poszovics, Sztanovics utazók Bécs, Lemmer Antal Nagy-Kikinda, Vészi Sándor Bpest.

Folgári szálloda: László Zoltán Bpest, Rátkai keresk. Apatin, Breherer Ferencz Rác-Militics, Jelich Mihály Zombor, Schavl Mátyás Torzsa, Földi József Csantavér, Kernünk János N.-Kikinda, Kemény Zsigmond Bpest, Weinhut Jakob Ó-Verbász, Weiner Mátyás Sztanisics, Kresburger Károly B.-Topolya, Árpád Ferenc B.-Topolya, Weisz Mihály Temesvár.

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

Hirdetések.

15158/903. szám.

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhirrre tétetik, miszerint a városi épületek fűtésére a jövő téli időszakra szükséges mintegy 35–40 waggon jó minőségű hazai esetleg jó minőségű porosz szén szállítására az árlejtés f. é. **október hó 4-én d. e. 10 órakor** a gazdasági ügyosztály hivatalos helyiségében fog megtartatni, azzal, hogy a zárt borítékban benyújtandó írásbeli

ajánlatok mellé 600 korona készpénz, vagy az ezt pótló s elfogadható értékpapír óvadék gyanánt csatolandó.

Kelt Szabadkán, 1903. szeptember 25 én.

A városi tanács.

EGY

bolthelyiség

november 1-től

kiadó.

Geiger A. Mór házában
halpiaoz.

Postakönyvhöz való

kész nyomtatvány

kapható

Szabados Sándor

könyvnyomdájában Szabadkán.

Olcsó

Jég eladás.

Bővebbet

NAGY FERENCZ

építkezési vállalkozónál

Halászi-ut 377. sz

SZABADKÁN.

Kladek Kázmér

diszszoba festő és mázoló Szabadkán

Bercsényi-utoza, 669. szám.

Elvállal minden e szakmába vágó munkálatokat, a legkényesebb izlésű szobák, vendéglők és termek festészetét — enyv, olaj, vagy tempera kivitelben

jutányos árak mellett.

SZABADOS SÁNDOR

könyvnyomdájában Szabadkán

a nemzeti Szálloda mellett

olcsó árak és pontos kiszolgálás mellett készít:

diszes gyászlapokat, névjegyeket, árjegyzéket, étlapokat, feltűnő falragaszokat, eljegyzési, esketési és bali meghívókat, izlésesen kiállított levélpapír és boríték címnyomatokat, ügyvédi és hivatali nyomtatványokat, üzleti körleveleket, műveket és táblázatokat, havi és folyóiratokat, szalag-aranynyomást, reklamkártyákat stb.

lett sem feledkeznek meg a házasságról... épen úgy, mint az *Aranyifjúság*; — erejükhez mértén iparkodnak a haza javára — cselekedni.

Hiszen *Kakas Márton* öreg *Urambátyám* is át-át ballag úgy estendén a *Mátyás* (író) *Diák* »rövidencziájába, möginstálni a *Világ Krónika* erényébe? « S ha osztán »az fekete-sárga osztrák bántani merészöli a magyart« — hát úgy el keríti a *Herkó Páter-jét*, hogy *Ország Világ* arról beszél...

S hasonló élet uralkodik a *Magyar Szalon*-okban is, ahol naponként *Kedves Órák*-at okoznak a kedvező és *Friss Ujság* hírek.

... A felhőtlen, *Patyolat* tiszta egén felragyogott a *Magyar Géniusz*!!

Sokáig tündököljön ott ezen *Üstökös*, hogy egyszer már *Otthon* lehessen Magyarországon a — *Magyar Szó*!...

IRODALOM.

A Nemzeti haroz. Folyik a nemzeti haroz, régente is, most is: közszabadságokért, nemzetijogokért, nyelvünkért, önállóságunkért... folyik a haroz az osztrák szoldateszka ellen... Harminczhét év óta szakadatlanul, most pedig kettőzött erővel, sokszoros lelkesedéssel, százszoros hűséggei harozol a harozolók élén az Egyetértés. (főszerkesztő Fenyő Sándor főmunkatárs Eötvös Károly) Több évtized megmutatta, hogy az Egyetértés mindig első volt a haroztérén Politikai vezető cikkeit a függetlenségi párt legjelesebb tollu képviselői írják, élükön Kossuth Ferenczcel és a lap irodalmi része is, mondhatnók páratlan. Az Egyetértés olyan kedvezéseket is nyújt előfizetőinek, a minőt egyetlen más lap sem adhat. Elsőnek ezek közül azt említjük meg, a mely egyszersmind az olvasó karácsonyi ajándékának van szánva, a Rákóczi-Album. Pompás album lesz ez a kiválóan becses diszmunca. (Bolti ára 3 korona lesz.) Az Egyetértés előfizetési árai: Egy hónapra 1 frt 80 kr. Negyedévre 5 frt. Állami tisztviselők, magánhivatalnokok, papok, lelkészek, tanárok, tanítók a lapot *kedvezményes árban* (évi 14 frtért, egy hónapra 1 frt 20 krért) rendelhetik meg az Egyetértés kiadóhivatalánál. Budapesten; Vármegye-utca 11.

SPORT.

A vivás.

Az őszi napok beálltával ismét megélénkültek városunk kitűnő és közkedvelt vivómestereinek, *Pellegrini József*nek szépen berendezett vivó-termei. E mindjobban térthódító sport művelésére, a mely a test nevelésének legfontosabb kelléke, kevés város fiatal nemzedékének van olyan kedvező alkalmá, mint a miénknek. A jeles mester, a ki már 4 év óta tartózkodik városunkban, egész gárdát nevelt, a kik mint dilettánsok sok elismert hírnevű mesterrel bátran felveszik a versenyt, mint az a legutóbbi vivó-akadémián is fényesen nyert beigazolást.

Nem mutaszthatjuk el a kezdődő szezon alkalmából ismételen felhívni a sportkedvelő közönség figyelmét, hogy minél szélesebb körökben terjedjen az érdeklődés e nemes s megbecsülhetetlen előnyökkel járó szórakoztató sport irányában.

A vitór vivás, a mely sportnem az egész világ hölgyközönségét foglalkoztatja és a nők

szervezetére minden fürdő és gyógyezernél bámulatosabb eredményeket mutat fel, nálunk még mindig teljesen el van hanyagolva.

Ami pedig azt az ellenvetést illeti; hogy nem illik a nőnek a vivás, az egyszerűen nevetséges ósdi gondolkodás. Hát a bizkizés kosztümje és sportja nem talált ilyen ellenzőre, pedig azt a kerék lábálást nem lehet olyan gráciával végezni, mint a vivást és ki kell vele menni az utcára az egész világ elé, míg a vivás csak a falak között marad.

A nők vivásának semmi esetre sem mérkőzés és küzdelem a célja, de mint a jó nevelés kiegészítő része föltétlenül kívánatos és üdvös dolog és óhajtható, hogy a nagy közönség körében minél hamarabb teljes legyen a vivás hódítása.

Pellegrini vivómester október hó 1-étől kezdődőleg a nap bármely szakában szolgál felvilágosításokkal az érdeklődőknek, akik vivó-tanfolyamában részt venni akarnak. Tájékozás végett mi is közöljük a tanfolyam beosztását, a mely a következő: Reggel 7-től 9 óráig és délután 5 től 8 óráig a férfiak részére; délelőtt 10 órától 12-ig és délután 2 órától 4-ig a hölgyek részére nyílik meg a tanfolyam.

Jelentkezések a Battyányi utcai Jód-féle házban levő vivóteremben fogadtatnak el.

Törvénykezés.

Büntető főtárgyalások.

A szabadkai büntető törvényszék a jövő hétre a következő ügyeket tüzte ki főtárgyalásra:

Szeptember 28-án. Szujer Ferencz és tsai — lopás. Vojnics Ottó — gondl. okozott emberölés. Vojnics t. Helén — lopás. Demetrovics Jocka — lopás.

Szeptember 29-án. Vojnics p. János és t. — s. t. sértés. Kunyi Teréz — lopás. Nagy Sándor és t. — emberölés. Spencz György — s. t. sértés.

Szeptember 30-án. Döme Károly — közokirathamisítás. Kolompár Antal — hatóság elleni erőszak. Vinkó Antal — erőszakos nemi közönsülés. Tóth Pálné — megvesztegetés.

Október 2-án. Sztipics Antal — okirathamisítás. Pohl Antal — hamis tanúzásra bírás. Klepács Ferencz és t. — s. t. sértés. Id. Molnár András és tsai — lopás. Kuluncsics Márk — sikkasztás.

Érdekes döntés

Egy miniszteri tisztviselő ellen egyik előkelő fővárosi szabócézég 1000 korona erejéig pört indított, mert habár maga is jelen volt, mikor a felesége ilyen értékű ruhákat rendelt fél év alatt, a számla kifizetését megtagadta azon a címen, hogy sem az állása, sem a fizetése, sem pedig a magánvagyonai viszonyai távolról sem engedik meg azt, hogy a felesége fél év alatt ennyi ruhát rendeljen, annak legalább is háromnegyed része tisztán fényűzésre szolgál és így az 1000 korona megfizetésére annál kevésbé kötelezhető, mert éppen az asszony pazarló életmódja miatt időközben különvált a feleségétől. Az alsófoku bíróságok elfogadták a férj mentségét és a kereskedőcéget a hivatalnok ellen indított keresetével elutasították. A Kuria azonban most a cég javára döntött és kötelezte a miniszteri tisztviselőt az 1000 korona megfizetésére, még pedig a következő érdekes indoklással:

»Az állandóan követett birói gyakorlat szerint a férj köteles feleségét a házasságot természetéhez, a férj polgári állásához, vagyonaéhoz és keresetképességéhez mértén tartani, tehát illendő tartásban részesíteni és így azokhoz mértén feleségét illendő ruházatban részesíteni. Ha a férj a neje által rendelt és ha az illendő ruházat mérvét meghaladó, pazarlás fogalma alá eső fényűzés ruhaneműek megrendelésénél, megpróbálásánál, vagy házhoz szállításánál jelen volt és ilyen alkalmakkor az illető ruhaneműek megrendelése, kiszolgáltatása, vagy fizetése ellen nem tiltakozott, ezáltal jogilag olyannak tekintendő, hogy az illető ruhaneműek megrendeléséhez vagy kiszolgáltatásához a maga részéről hozzájárult és így elismerte, hogy azokért fizetési kötelezettséget vállal.«

Közgazdaság.

Időjárás. (A központi meteorológiai intézet távirati jelentése.) E hó 27-ére változó-kony, enyhe időjárás várható semmi vagy kevés csapadékkal.

Lenmag kiosztás.

A földmivelésügyi miniszter a fonalos (roszto) lentermelhetésére a hazai gazdák közt újólag nagyobb mennyiségű eredeti oroszországi lenmagot fog hazánk termelőinek szükségletéhez képest mérsékelt áron szétosztani. Akik ily orosz lenmagot igényelnek, forduljanak legkésőbb folyó évi november hó 1-ig Füredy Lajos magy. kir. gazdasági szaktanárhoz (Budapesten, II. Zsigmond-utca 1. szám), annál inkább, minthogy a később beérkező jelentkezések figyelembe vételét nem fognak. Megemlítésre méltónak tartjuk, hogy a fonaloslen termelésre csak az eredeti orosz lenmag, vagy annak első évi utótermése alkalmas, míg a honos magyar lenmag, mint vetőmag fonaltermelésre alkalmas és nem föltétlenül arankamentes. (B. B. vm. gazd. egyes.)

Gabonafőzsde.

Budapesti gabonafőzsde.

Bágyadt irányzat és mérsékelt vételkedv mellett elkelt 14.009 mtm. buza 2 és fél fillérrel olcsóbb áron. Rozs tartott, más terményekben nem volt változás.

Ma nem volt felmondás.

A határidőzlet nyugott, csendes forgalom mellett változatlan maradt.

	Kezdeté	Változás
Buza okt.-re	749	747-746
Buza	—	—
Buza ápr. 1904	769	765-766
Rozs okt.-re	619	620-619
Rozs	—	—
Rozs áprilisra	649	646-647
Zab okt.-re	587	538-537
Zab	—	—
Zab áprilisra	576	566-565
Tengeri szept.-re	605	606-605
Tengeri	—	—
Tengeri	—	—
Tengeri máj. 19.4	528	529-527
Repce	—	—
Repce	—	—

Idegenek Szabadkán.

Szeptember 26.

Nemzeti szálloda: Weisz I. borkeresk. Siklós, Weiner Ignác keresk. Bécs, Beer Henrik Bpest, Goldberger Arnold, Springer Ignác, Rosenfeld Géza, Kalamasnik Nándor, Deiches Mór, Halász István, Parlagi Guszt.

táv, Sebes Arnold, Kornstein Adolf, Braun József, Iszer Ernő, Tornyai Arnold utazók Bpest, Goldarbeiter Sándor utazó Bécs.

Bárány szálloda: Galambos mérnök, Bábiás Péter Bécsujhely, Poszovics, Sztanovics utazók Bécs, Lemmer Antal Nagy-Kikinda, Vészi Sándor Bpest.

Folgári szálloda: László Zoltán Bpest, Rátkai keresk, Apatin, Breherer Ferencz Rác-Militics, Jelich Mihály Zombor, Schavl Mátyás Torzsa, Földi József Csantavér, Kernünk János N.-Kikinda, Kemény Zsigmond Bpest, Weinhut Jakob Ó-Verbász, Weiner Mátyás Sztanisics, Kresburger Károly B.-Topolya, Árpád Ferenc B.-Topolya, Weisz Mihály Temesvár.

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

Hirdetések.

15158/903. szám.

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a városi épületek fűtésére a jövő téli időszakra szükséges mintegy 35-40 waggon jó minőségű hazai esetleg jó minőségű porosz szén szállítására az árlejtés **f. é október hó 4-én d. e. 10 órakor** a gazdasági ügyosztály hivatalos helyiségében fog megtartatni, azzal, hogy a zárt borítékban benyújtandó írásbeli

ajánlatok mellé 600 korona készpénz, vagy az ezt pótló s elfogadható értékpapír óvadék gyanánt csatolandó.

Kelt Szabadkán, 1903. szeptember 25 én.
A városi tanács.

EGY

bolthelyiség

november 1-től

kiadó.

**Geiger A. Mór házában
halpiacon.**

Postakönyvhöz való

kész nyomtatvány

kapható

Szabados Sándor

könyvnyomdájában Szabadkán.

Olcsó

Jég eladás.

Bővebbet

NAGY FERENCZ

építkezési vállalkozónál

Halászi-ut 377. sz

SZABADKÁN.

Kladek Kázmér

diszszoba festő és mázoló Szabadkán

Bercsényi-utca, 669. szám.

Elvállal minden e szakmába vágó munkálatokat, a legkényesebb izlésű szobák, vendéglők és termek festészetét — enyv, olaj, vagy tempera kivitelben

jutányos árak mellett.

SZABADOS SÁNDOR

könyvnyomdájában Szabadkán

a nemzeti Szálloda mellett

olcsó árak és pontos kiszolgálás mellett készít:

diszes gyászlapokat, névjegyeket, árjegyzéket, étlapokat, feltűnő falragaszokat, eljegyzési, esketési és bali meghívókat, izlésesen kiállított levélpapír és boríték címnyomatokat, ügyvédi és hivatali nyomtatványokat, üzleti körleveleket, műveket és táblázatokat, havi és folyóiratokat, szalag-aranynyomást, reklamkártyákat stb.

17742. sz. tan. 1903.

Hirdetmény.

A m. kir. földmivélsügyi miniszter urnak 7475/VIII—903. sz. a. kelt magas körrendelete továbbá Szabadka sz. kir. város tanácsának fenti sz. a kelt határozata folytán, tekintettel a szűret közeledtére, — legnyomatékosabban figyelmeztetem a város közönségét és különösen a szőlősgazdákat és vendégloksókat, hogy a bortörvény (1893. évi XXIII. t.-cz.) és az ennek végrehajtása tárgyában a m. kir. kereskedelemügyi, belügyi, pénzügyi és földmivélsügyi miniszter urak által egyetértőleg 53850/897. sz. alatt kibocsátott rendelet értelmében

feltétlenül tilos a mustba, vagy a borba, ugyszintén a már kész, kiejert törkölyborba bármily csekély mennyiségben is vizet keverni, továbbá a természetes bort törkölyborral, vagy gyümölcsborral összekeverni (összeházasítani). A víz használata csak törkölybor készítésénél, de ott is csak a fentebb idézett végrehajtási rendeletben körülírt megszorításokkal van megengedve.

Ezen törvényes rendelkezések betartására az érdekeltek figyelmét annál is inkább felhívom, mert a ki az előző pontban előadott tiltott módon készített vagy kezelt bort forgalomba hoz, vagy elad, az a bortörvény értelmében 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik, a ki pedig a bort maga vizezi, vagy más tiltott anyagokkal kezeli, vagy a természetes bort törkölyborral, vagy gyümölcsborral összekeveri, az mint mesterséges bor készítője 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel s ezen felül még 2 hónapig terjedhető elzárással büntetettik s ezenkívül az illetőktől a tiltott módon készített vagy kezelt borok még el is koboztatnak.

Szabadkán, 1903. évi szeptember hó 16.

Lynblatich Kelemen

tanácsos,

a gazdasági ügyosztály vezetője.

POLÁNYI DEZSŐ

Vöröskereszthez címzett gyógytárába egy hatodik gymnasiumot végzett magyarul és nyelvek beszélni gyakoronok azonnal felvétetik.

12905/903. B. szám.

Hirdetmény.

A szabadkai kir. törvényszék, mint urbéri bíróság közhírré teszi, hogy a bács-vaskuti 3974. számú betétben foglalt s közösbe kiosztott erdő és legelő területnek azon részére, mely a földmivélsügyi miniszternek 1903. évi július hó 2-án kelt 40562/VII. 1. számú rendeletében megjelöltetett, az egyénekenként való felosztása iránti eljárás folyamatba tétetett, a tárgyalásra határnapul **1903. évi november hó 4-ik napjának d. e. 10 órája** Bács-Vaskut községhezához kitűzetett, melyre az érdekelt felek azzal idéztatnak, hogy az eljárás további folyamán személyenként való idézés vagy értesítés elvárása nélkül érdekeik képviselőtéről gondoskodjanak.

Szabadkán, 1903. évi szeptember 21-én.

Oláh h.**Dr. Hajnal**

kir. tsz(ke) bíró

18634/903. szám.

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a város közönsége tulajdonát képező alább felsorolt szántóföldek az 1903/904. gazd. évre tavaszi vetés alá a helyszínén nyilvános árverés útján haszonbérbe fognak adatni és pedig:

F. évi okt. hó 6., 7. és 8-án d. e. 9 órakor:

Csantavéri majorsági 100 hold.

Csantavéri urad. III. ny. 422 ¹⁵⁷⁰/₁₆₀₀ hold

és a csantavéri II. nyomás földből 381 hold.

F. évi október hó 10-én d. e. 9 órakor:

Bajmoki majorsági 117 ¹⁸⁰⁰/₁₆₀₀ hold.

Megjegyeztetik, hogy a haszonbér fele része azonnal a helyszínen, a másik fele része pedig 1904. évi márczius hó 1-ig fizetendő be a város házipénztárába.

Egyéb ár. feltételek a gazdasági ügyosztályban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Szabadkán, 1903. évi szeptember hó 17-én.

A városi tanács.**Földmives iskolai tanulók alkalmazására vonatkozó ajánlat.**

Igen jó sikerrel végzett, nagyön megbízható és elég gyakorlati tudással bíró, katona kötelezettségnek is eleget tett földmives-iskolai növendékeket ajánlhat, munkavezető gazdáknak, vagy kulcsároknak, a szabadkai földmives-iskola igazgatóságára.

Kelt Palicson, 1903. IX/17.

Magyar kölcsönkönyvtár előfizelési ára egy hóra

1 korona**Heumann Mór**

könyvkereskedésében

S z a b a d k a n.

A k elegánsan és olcsón akar

ruházkodni

az forduljon

Faragó Albert**kész női ruha üzletéhez****\$ZABADKA, Deák-u. 3. sz.**

Dr. Szilasi Mór ur házában.

Valódi szintarító mosó blouzok 75 krtól feljebb

» » » » » 1 lrtól »

Igen jó minőségű szövet blouzok 1-75 krtól »

Jó minőségű szövet aljak 2 lrtól »

Pongyolák, karton, szövet és pargetban kis gyermek ruhák 50 krtól feljebb. — Raktáron vannak még igen nagy választékban clot, parget, flanel alsósoknyák; Fiu és leányka ruhák, clot és lüster ampir kötények, szövött és kötött árukban, u. m. téli alsó ingek, nadrágok úgy férfi mint hölgyek részére.

Szolid és pontos kiszolgálást biztosítva,

teljes tisztelettel

FARAGÓ ALBERT.

Egy esetleg két 14—18 éves jó házból való

FIU**tanoncúl felvétetik****a VIII. körű kéményseprőnél.**

Gazda közönség figyelmébe

Weitzenfeld Mrczel

kender-, kötél-, zsineg-, zsák- és ponyva raktára.

SZABADKA

Kovács u. 294 sz. Telefon 190

Az aratás alkalmából

ajánlja dusan berendezett

zsák és ponyva raktárát.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Elegáns kalapok, nyakkendők, botok, gallér és kézelők, keztyűk, harisnyák, jekérműek és sport cikkek dús választékban.

== Különlegességek női bluzokban. ==

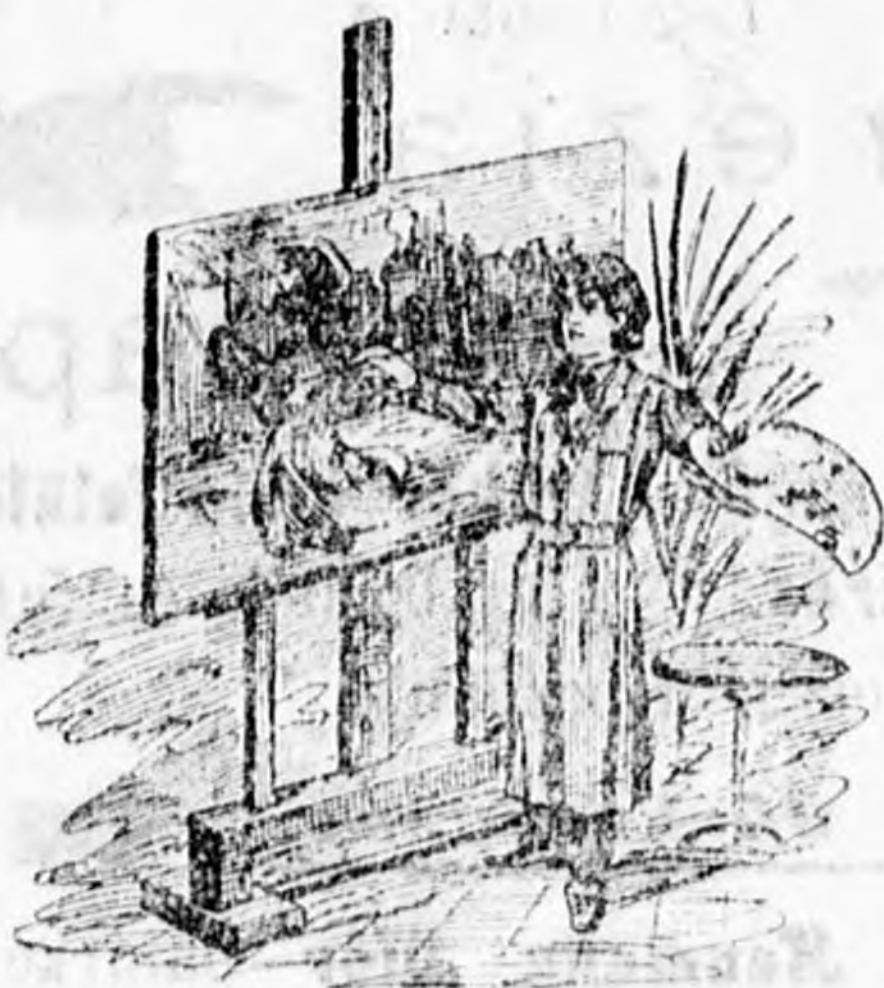
EISLER IZSÓ

férfi és női divatruházában

Szabadkán, főtér.

A mű festőhez

W czimzett egyházi szerek és festék kereskedés, **W**
mű és iparfestészeti terem megnyitás.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy a közel husz éven át főnálló üzletemet megnagyítom és kibővítom

egyházi szer és festék-kereskedéssel.

A »Műfestőhez« czimzett kereskedésben elfogadtatnak megrendelések egyházi képfestésre, portraít festésre, templom festésre bármely stylben; szobafestések magyar stylben; termek és szállodák modern kifestése; aranyozások, oltár-épitések, szobrok polikromronása, másolások, szóval minden a műfestési és festési szakmába vágó munkák.

Előnyös beszerzési források lehetővé teszik, hogy **eredeti gyári árakban számíthatok, s így vevőmet olcsón és szolidan szolgálhatom ki.**

Ajánlom továbbá a festőknek és háztulajdonosoknak

legújabb találmányomat

nedves falaknak szárazza tétele végett festés által, mely feleslegessé tesz minden grundolást, s hulladék leválást. Ezen új találmányom

a Bátorí magyar új enyv,

mely kizárólag csak nálam kapható. — 100 kiló 25 kor, úgy, hogy meghigitva egy kiló enyv csak 4 fill érbe kerül. De a festőknek azáltal is nagy előnye van, mert oly kész enyvet kap amelyet bármily vízzel megritkíthat, szagtalan, főzni nem kell és sok időn át tartható, mert nincs romlásnak kitéve.

Festőmestereknek 1 kilónként is szolgálók, 1 kiló 10 fill. a mi egy menyezethez vagy egy falnak elégséges.

Bátorí (Blaskovits) Mihály

műfestész Szabadkán.

Üzlet: Deák-utca Jó-féle ház Lakás: VII kör, Erdő-utca 66. sz

ELADÓ

a IV. kör Horvát-utca 123. számú

H A Z,

mely áll 4 szoba, konyha, kamra és melléképületekből.

Ertekezhetni **Nagy Tekla** vendéglőjében V-ik kör.

Van szerencsém t. cz. szives tudomására hozni, hogy több év óta fenálló szabó üzletemet a

női ruha elkészítésre

is kiterjesztettem, s e célra berendezett műhelyemben (Tompa-u. 296. »vörös ökör« iskola mellett) elkészülnek — szakszerűleg — a legszebb női divat toillettek, angol kosztüm, díszes tavaszi és nyári ruhák stb. — Különös figyelmébe ajánlom a

női felső-kabátokat és

ANGOL RUHAKAT,

melyek műhelyemben

férfi szabó munkások által készülnek. Remek állásért (Paleto, Spenzer vagy testhez álló) kezeskedem.

Barth Henrik

férfi- és női szabó.

Erdős-utca 60 szám, (Halpiacz.)

SÜRGÖNY-CZIM: AJANLJA A DUSAN FELSZERELT

DÁNIEL SZABADKA CSERÉPKÁLYHA- ÉS CEMENTÁRÚ RAKTÁRÁT

DANIEL JÓZSEF Szabadka

CSERÉPKÁLYHA-KÉSZÍTŐ

ÁLLANDÓ MINTARAKTÁR:

BATTHÁNYI-UTCZA, CSAJKÁS-FÉLE HÁZ

ELVÁLLAL MINDENFÉLE, E SZAKMÁBA VÁGÓ MUNKÁT.

Kérjük a czégre ügyelni!

Legnagyobb választék

kész férfi és gyermek ruhákban

Földes Samu és Társánál

Szabadkán

Főtér, Vermes palota.

Legolcsóbb árak az őszi idényre:

Őszi gyermek öltöny . . . 6.— kor.

Őszi gyermek felöltő vagy téli kabát 9.— kor.

Őszi férfi öltöny 17.— kor.

Őszi férfi felöltő, téli kabát vagy Ulszter . . . 19.— kor.

Őszi nadrág, szövet . . . 6.— kor.

vagy Kamgarnból, minden szín és nagyságban, jó minőségű szövetből, felelősség mellett!

Gyors elszakadás esetén azonnal másik új ruhával kicseréljük!

Kérjük a czégre ügyelni!

Kitüntette Buda pesten 1896. **Horváth Sándor** Kitüntette Szegeden 1899.

Kosáronodája

Jókai-utca Szabadkán, Vermes-féle ház, 38. sz. alatt.

Elvállal, készít és raktáron tart: **Gyermek kocsikat, utazó kosarakat** legfinomabb nád- és pálma kézikosarakat, gyékény kosarakat, gyékény szatyrokat

Kiállítási érem. **piaczi kosarakat fedéllel és fedél nélkül, virág állványokat** legdiszesebb kivitelben. **Kocsi kosokat** koczkás és sima fonással. — Szóval minden e szakmába vágó diszmunkák olcsón készíttetnek. **Nádszékek a legjutányosabb árban készíttetnek**

Ezüst érem.

Dr. Kalmár Antal könyve

Beksics Gusztáv történet- és közjogírása című **elkobzott könyv** második kiadása megjelent, ára 7 kor.

Kapható:

Heumann Mór könyvkereskedésében Szabadkán.

LENGYEL MANO

Bank és Bizományi Üzlete
 Szabadkán,
 ● 1. kőr, Sötöös-utca 117. sz. ●
 (az Arany diányé-hoz oszmított háiban.)

Ajánl törlesztéses jelzálogkölcső
 nőket 10 évtől 60 évig terjedő vissza-
 fizetéssel 3% és 4% kamattal, városi
 bérházak és földbirtokokra leendő betáb-
 lázás mellett,

KLADÉK és HAMBURGER KÖNYVNYOMDÁJA

GŐZ FÜRDŐVEL SZEMKÖZT. SZABADKÁN. BATTHÁNY-UTCA 5. SZ.

Van szerencsém a n. érdemű közönség szives tudomására adni, hogy helyben Batthány-utca 5. sz. alatt évek óta fennálló és jó hírnévnek örvendő, eddig Kladek István és Társa úr kizárólagos tulajdonát képezett

KÖNYVNYOMDÁJÁNAK

1903. évi szept. hó 15-ikétől *Hamburger Mór* úr, ki e szakma terén sok évi tapasztalattal bír, társtulajdonosa lett és e naptól fogva a nyomdát

Kladek és Hamburger

czég alatt folytatjuk.

Midőn ezt a n. é. közönség szives tudomására adjuk, kérjük, hogy cégünket megtisztelni s becses pártfogásukba venni kegyeskédjék.

Teljes tisztelettel

Kladek és Hamburger.

Olvasd!

Olvasd!

ENGL ADOLF

varrógép-kerékparaktára és házi sürgöny (villamos osengetyű) installáló intézete.

Szabadkán, Kossuth-utca

a „Pest szálloda“-nak és dohány nagytőzsdének átellenében.

elsőrendű varrógépeit — részlettizetésre is, és a cöntinens legjobb kerékparját, a „Styria“-t, a melynek főképviseelője, egyszersmind Szabadka és a megye nagyobb területére.

Különösen felhívja a hölgyközönség figyelmét műbimzőgépeire, a melyekkel bármilyen complicált mintájú himzést művésziösen lehet előállítani.

Minták és gépek bármikor megtekinthetők és szaktanítás INGYEN.

Bevezet házi sürgönyöket (villamos osengőket és elfogad mindennemű e szakba vágó valamint bármilyen gépjavitást, lelkiismeretesen, pontosan és olcsón.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Morvai Novák S.

vasbeton és Rabitz munka vállalkozó.
 marvány, mozaik és cementáru gyár.
 Vasbetonból épült saját házában, a vasuti indóházzal
 Telefon 238. sz. szemben. Telefon 238. sz.

Elvállal: vasbeton és Rabitz munkákat, beton csatornázás, beton műtárgyak, nedves falak szárazzá és granitt-terázzó munkák.

Fürdő kádak, vizeztartók, vizelők, szökő kutak, facement tetők.
 Nagy és állandó raktár Román és Portland cementből.

Nagyban és kicsinyben a házhoz szállítva legutányosabb árak mellett.

Nagy raktár mindennemű mozaik és cement lapokból 1—6 színben, kerámit lapok.
 Kőagyacsövek, Szabadalmazott asphalt elszigetelő lapok nedvesség ellen.

Asphalt papír, stb.

Legolesőbb a

Terézia levélpapír

szép Ivori színben, tükör sima felületű, kellemes írás. — 50 boríték és 50 levélpapír, diszes dobozban

65 krajczár.

Kapható **Heumann Mór** papirkereskedésében Szabadkán.

Törlesztéses kölcsönök

engedélyeztetnek földbirtokokra a Bácskában 600 korona, 700 korona sőt 800 korona is katasztrális holdanként.

Megvásárolt földekre a vételár háromnegyedrész lesz megszavazva.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

Schäffer Vilmos

bankigazgató
 Szegeden.

Megbízható, szolid ügynökök alkalmaztatnak.

Szeplőt, májfoltot,

bőrtakákat, anyajegyeket, pörsenéseket és mindennemű más foltot rövid használat után eltávolít az arczról és kézről s a bőrt puhává és fehérré teszi a

Govorkovich Janos

eszéki gyógyszerész által készített:

Eszéki Mária-kenőcs,

amely a dr. SPITZER-féle

Mária szappannal

együtt használva állandó és üde szépséget kölcsönöz az arcnak. — A köszönő levelek ezrei tanuskodnak a világhírű kenőcs bámulatos hatásáról.

Kapható Szabadkán:

Zalán Béla drogueriájában

A kenőcs ára 70 fill., a szappané 80 fill.

Mindennemű

Tűzijátékok és papír — lampionok

— nagy választékban kapható —

Hilgen János

fűszerkereskedőnél, Szabadkán, a színház mellett.